

جاده

فرهنگی، هنر و رسانه
وینتره

برای تانک خورها ۲۲ کیلو لاغر کردم

میلاد میرزایی، بازیگر سریال شبکه سه از چالش های این نقش و کارنامه هنری خود می گوید

۸ صفحه <<

نور، صدا، مقاومت

سینماگران جهان عرب با وجود مشکلات ساخت فیلم همچنان در عرصه روایت‌گری حضور دارند

۱۰ <<

شیوه‌های الگوپذیری از سیره فاطمی

دکتر امیرعلی حسنلو، استاد حوزه و دانشگاه با نگاهی روزآمد به ابعاد زندگی حضرت فاطمه زهرا(س) پرداخته است

۱۱ <<

نواوری در قرائت قرآن

پروژه متن رسانه‌ای آیات قرآن در شبکه معارف سیمبا با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم انجام شد

۶ <<

جوابیه

شفاف‌سازی درباره انعکاس خبری دیدار رئیس‌جمهور با استاد موحد

تماس گرفت و درخواست کرد خبر پخش شود. به همین منظور خبر به همراه فایل تصویری آماده و ساعت ۱۸:۴۵ به پخش ارسال شد. حدود ساعت ۱۹:۲۰ دوباره از دفتر معاونت ارتباطات دفتر ریاست جمهوری با سردبیر میز دولت خبرگزاری صداوسیما تماس گرفتند و جناب آقای ن درخواست کرد: «خبر را پخش نکنید و فعلا جلوی پخش خبر را بگیرید! احتمال دارد که اصلا خبر پخش نشود و به شما اطلاع خواهیم داد.» سردبیر میز دولت خبرگزاری مجدداً به پخش مراجعه و با تلاش بسیار خبر را از تمامی جدول‌های پخش به کمک سردبیران مرتبط پخش حذف کرد. با توجه به این‌که خبر در همه جداول پخش قرار گرفته بود و به همین دلیل همزمان امکان پخش در همه پخش‌های خبری شبکه خبر، شبکه‌های رادیویی، سایت و کانال خبرگزاری وجود داشت، برای حذف این اخبار توان و پیگیری زیادی از سوی سردبیران صرف شد.

پس از حذف خبر از جدول‌های پخش، مدتی بعد مجدداً آقای ن رابط معاونت ارتباطات و رسانه دفتر ریاست جمهوری با سردبیر میز دولت تماس گرفت و درخواست کرد که خبر پخش شود! با سعه صدر همکاران پخش و تولید و با وجود تصمیم چندباره معاونت رسانه و ارتباطات برای پخش شدن یا نشدن یک خبر و برخلاف پروتکل‌های پخش و روال معمول، خبر دیدار ریاست جمهوری با استاد موحد با پذیرش مسئولیت ریسک آن از سوی سردبیر پخش در خبر ۲۰ فرهنگی قرار گرفت و پخش شد. از ابتدای تشکیل دولت چهاردهم، تحریریه دولت خبرگزاری صداوسیما ارتباطی نزدیک و تعاملی حداکثری با معاونت رسانه و ارتباطات دفتر ریاست جمهوری داشته و برای پوشش اخبار و گزارش‌های مربوط به ریاست جمهوری همواره با معاونت مذکور در دفتر ریاست جمهوری هماهنگی کامل به عمل آمده است و مطابق توصیه مدیران ارشد معاونت سیاسی، سیاست‌های پخش موضوعات مرتبط با ریاست جمهوری با در نظر گرفتن ملاحظات معاونت ارتباطات و رسانه دفتر رئیس‌جمهور پیگیری شده است.

معاونت محترم ارتباطات دفتر ریاست جمهوری قبل از بررسی‌های اولیه و لازم، در صفحه شخصی خود در فضای مجازی اتهام سانسور خبر رئیس‌جمهور را به صداوسیما نسبت داده که این اقدام خلاف رویه و عرف همکاری و تعامل حرفه‌ای و کاری فی‌مابین است و ادامه این رویه یقیناً به روند این تعاملات صدمه وارد خواهد کرد. عدم حذف یا حتی اصلاح مطلب منتشرشده در حساب شخصی معاون محترم ارتباطات ریاست جمهوری پس از مشخص شدن نادرست بودن اتهام سانسور، نشانه خوبی در مسیر همکاری رسانه‌ای دولت محترم با رسانه ملی نیست و یقیناً برخلاف تاکیدات مکرر ریاست محترم جمهور بر تقویت وفاق ارزیابی می‌شود.

پیرو موارد مطرح شده از سوی معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر ریاست جمهوری و مدیرکل روابط عمومی این دفتر درباره خبر مربوط به دیدار ریاست محترم جمهوری با استاد محمدعلی موحد در روز ۲۵ آبان ماه موارد زیر جهت روشن شدن افکار عمومی ارائه می‌شود: در روز جمعه مورخ بیست و پنجم آبان ماه ساعت ۱۲:۴۰ همکاران تحریریه دولت خبرگزاری صداوسیما در رصد‌های خود متوجه انتشار خبر و عکس‌هایی از حضور رئیس‌جمهور در منزل استاد موحد روی سایت ریاست جمهوری (پرزیدنت) می‌شوند که در یک خبر کوتاه آمده بود: «دکتر مسعود پزشکیان پیش از ظهر امروز جمعه با حضور در منزل استاد محمدعلی موحد، نویسنده، عرفان پژوه و از اعضای فرهنگستان زبان و ادب فارسی با وی دیدار و گفت‌وگو کرد.» براساس روال مرسوم، سردبیر میز دولت خبرگزاری صداوسیما به صورت فوری یک خبر مکتوب از خبر و عکس‌های بارگذاری شده روی وبسایت تهیه کرده و برای دریافت اطلاعات بیشتر و جزئیات خبر با معاونت ارتباطات و رسانه دفتر رئیس‌جمهور برای پخش این خبر تماس گرفته و درخواست ویدئوی دیدار را داشته است. جناب آقای ن. ف. از معاونت ارتباطات و رسانه ریاست جمهوری اعلام می‌کند که برای پخش این خبر استاد موحد ملاحظاتی دارند و درخواست کرد این خبر منتشر نشود. سردبیر تحریریه دولت خبرگزاری در این تماس یادآوری کرد که خبر روی سایت ریاست جمهوری منتشر شده و عدم پخش خبر در صداوسیما برخلاف اصول حرفه‌ای است، با وجود این خبرگزاری صداوسیما طبق تعامل صورت گرفته با معاونت ارتباطات و رسانه دفتر رئیس‌جمهور این خبر را منتشر نمی‌کند و جلوی انتشار خبر در پخش گرفته شد.

سردبیر تحریریه دولت خبرگزاری صداوسیما با توجه به ارزش خبری دیدار رئیس‌جمهور سعی می‌کند از مسیر دیگری موضوع را پیگیری کند؛ بنابراین برخلاف روال معمول که برای هماهنگی‌ها و دریافت خبر و تصویر تنها با معاونت ارتباطات دفتر رئیس‌جمهور هماهنگی می‌شد، با جناب آقای ع مدیرکل روابط عمومی دفتر رئیس‌جمهور نیز برای پخش خبر تماس گرفته می‌شود و علاوه بر خبر اول، خبر دوم آن روز ریاست جمهوری را که در رسدها به آن دست یافته و مربوط به بازدید رئیس‌جمهور از نمایشگاه صنایع دستی در نمایشگاه بین‌المللی و تصاویر آن در فضای مجازی منتشر شده بود، پیگیری می‌کند. جناب آقای ع در پاسخ اعلام کرد اطلاعی ندارد و وعده داد تا پیگیری کند و در صورت امکان تصاویر بازدید از نمایشگاه را هم از روابط عمومی میراث فرهنگی بگیرد. نهایتاً تصویر دیدار با استاد موحد ساعت ۱۷:۵۳ و تصویر بازدید نمایشگاه صنایع دستی ساعت ۱۸:۱۵ در گروه مشترک با نهاد ریاست جمهوری ارسال شد. همان زمان جناب آقای ن رابط معاونت ارتباطات و رسانه دفتر ریاست جمهوری

زایه‌دید

در طول تاریخ، نوآوری‌هایی ظهور کرده‌اند که با ابتکارات خود، ساخت زندگی را پویا و شاداب ساخته و آن را از حالت ایستایی و بی‌مردگی، به سوی تحول و تکامل رهنمون شده‌اند. در میدان دین و شریعت نیز فقیهان فرزانه‌ای بوده‌اند که با شناخت انسان و نیازهای او و نیز شناخت پریش‌های زمان، سراغ دین و منابع دینی رفته و با مهارت، اقدام به پاسخ‌گویی آن نیازها کرده‌اند.

آیت‌... میرزا محمدحسین نائینی معروف به میرزای نائینی، از جمله چهره‌های ماندگار تاریخ حوزه‌هاست که توانست در یک برهه تاریخی، موضع مناسب با زمان و موافق با مصلحت دین و دنیای مردم گزیند و نام خود را در ردیف احبار و نوآوران دین و فقهات به ثبت رساند.

نگرش فراگیر فقهی محقق نائینی در زمینه امامت و رهبری نیز جلوه ویژه‌ای دارد. او که به نقش زیربنایی امامت و رهبری در حیات امت اسلامی پی برده بود، مسأله ولایت امامان معصوم (علیهم‌السلام) و سپس ولایت فقه‌ای عادل در عصر غیبت را به شایستگی مطرح کرد و با شیوه فقیهانه و مستدل و منطقی آن را به اثبات رساند. گواه روشن این ادعا، نوشته محققانه ایشان به نام «تنبيه‌الامة و تنبيه‌العلمه» است که اساس آن را همین مسأله تشکیل داده است و با همین کتاب است که میرزای نائینی را تنورسین مشروطه لقب داده‌اند.

ایشان در این کتاب مسأله رهبری و ولایت را در چند محور پی می‌گیرد: ۱. ضرورت رهبری و این که همه امت‌ها و ملت‌ها برای نظم دادن به امور و حفظ استقلال و باورهای ملی و مذهبی خویش، به فرمانده و رهبر نیاز دارند.

۲. وظیفه حاکمان و والیان: حفظ نظام، ایجاد عدالت اجتماعی، جلوگیری از دست‌اندازی به حقوق دیگران، آمادگی نیروهای دفاعی و پروراندن استعداد‌های نظامی و جلوگیری از مداخله بیگانگان و... است.

۳. گونه‌های حکومت‌ها: «تملیک‌یه» و «ولایت‌یه» و ویژگی‌های هر یک.

در پایان این بحث به این نتیجه می‌رسد: «حکومت اسلام بر شیوه ولایت یک نفر شایسته بدون هیچ گونه مزیت برای وی از اظهر ضروریات دین اسلام و تحویل حکومت ولایت به سلطنت از زمان معاویه و شجره ملعونه بنی‌امیه آغاز شده است.»

۴. حقیقت حکومت اسلامی، از باب ولایت و امانت ولی است. در صورت خارج شدن ولی از این محدوده، شایستگی عهده‌داری آن مقام را نخواهند داشت.

۵. در زمانی که دسترسی به امام معصوم (علیه‌السلام) و پذیرش ولایت او ممکن نباشد، فقیهان عادل، خودساخته و خدا محور، ولایت خواهند داشت.

برای ثابت کردن ولایت فقیهان در عصر غیبت، دلیل‌ها را بررسی می‌کند و در پایان، پس از نقد تحلیلی، از توفیق مبارک «وَأَمَّا الْخَوَاتِمُ الْوَلَّيْقَةُ فَآزَجُوفِيهَا أَلِي زَوَاوُ حَدِيثًا فَإِنَّهُمْ خُجَّتِي عَلَيَّكُمْ وَأَنَا خُجَّةُ...»

ولایت‌گسترده فقه‌ا را برداشت می‌کند و بر این برداشت فقهی، سه شاهد می‌آورد:

الف. در ایسن توقیع آمده است: -مردم در

خود حوادث به فقیه‌ها مراجعه‌کنند، نه در احکام آنها.

ب. در است که پرسش‌کننده، بایستگی رجوع به فقه‌ا را در احکام موضوعات جدید، نداند. پس معلوم می‌شود که از ولایت عامه فقیهان پرسیده است.

ج. دلیل آوری امام علیه‌السلام در توفیق، مبنی بر این که فقه‌ا حجت هستند بر شما، با جنبه ولایت و سرپرستی آنان سازگار است. تاییدان‌گری احکام.

در فرض دسترسی نداشتن به معصوم (علیهم‌السلام) و فراهم نبودن اعمال ولایت مستقیم برای فقیه، اگر زمان امور به دست غیرفقیه بیفتد، با تأیید و تنفیذ فقیه، آن نیز مشروعیت پیدا می‌کند از این روی، ایشان در آن برهه تاریخی، به راه حل عینی و عملی دیگری اندیشید؛ وقتی ولایت فقیه با اتمام شرایط آن میسر نبود و از سویی آنان که امر سیاست و حکومت را بر عهده گرفته‌اند، ستم پیشه بودند، فقه‌ای اسلام، باید حکومت و دست‌اندازی‌های زمامداران غاصب را محدود و مشروط سازند و به هر میزان که می‌توانند، از ستم بکاهند.

برای ثابت کردن این مبنای فقهی و سیاسی خویش، به اموری چند استدلال جست:

۱. از کارهای حتمی و واجب مسلمانان که اساس و پایه دیگر واجب‌ها شمرده شده مسأله امر به معروف و نهی از منکر است.

هر مسلمانی وظیفه دارد جلوانا راستی‌ها را بگیرد و جامعه را از آنها پاک سازد و معروف‌ها و ارزش‌ها را حاکم سازد.

فقه‌ا درباره نهی از منکر گفته‌اند:

هر منکری که در جامعه پدید می‌آید، یک تکلیف مستقل برای مسلمانان در رابطه با جلوگیری و برطرف کردن آن نیز به وجود می‌آید.

روایت تاریخ از کارنامه روحانیت

میرزای نائینی و ولایت فقیه

اگر کسی منکرهای بسیاری انجام داد و نتوانستیم از همه آنها جلو بگیریم، به قدر امکان باید از گسترش آنها بکاهیم. نمی‌توان به بهانه این که چون جلوگیری از تمام زوارش‌ها، ممکن نیست، دست روی دست گذاشت و شاهد گسترش فساد و منکرهای بیشتر بود.

بر این اساس، مرحوم نائینی، اندازه‌دار کردن سلطنت غاصب و ظالم را وظیفه شرعی فقه‌ا و مردم می‌داند تا بدین وسیله از ظلم چند چندان جلو گیرد. او در کتاب «المکاسب و البیع» می‌نویسد:

«در باب نهی از منکر بالضرورة من الدین معلوم است که چنانچه شخص واحد فرضا در آن واحد منکرات عدیده را مرتکب شود در عین از هر یک از آنها تکلیفی است مستقل و غیر مرتبط به تمکن از ردع و منع از سایر آنچه که مرتکب است.»

۲. در بحث ولایت فقیهان، دودیدگاه است: یکی ولایت مطلقه و همه جانبه و دیگری ولایت در امور حبسیه. مقصود از امور حبسیه آن مسائلی است که می‌دانیم شارع مقدس بر ترک آن زبانت نهی از منکر قطعاً و نظام و تدبیر درست مملکت اسلامی، از نمونه‌های روشن امور حبسی‌اند. اگر فقیه‌ی، ولایت مطلقه فقیهان را در عصر غیبت نپذیرد، هیچ راهی برای انکار ولایت فقه‌ا در امور حبسیه برای وی وجود ندارد. به هر حال، فقیه نمی‌تواند شاهد ظلم به مردم و دست‌اندازی به حقوق آنان باشد و در جلوگیری، کنترل یا محدود کردن آن گامی برندارد.

بر این اساس، میرزای نائینی در همان کتاب المکاسب و البیع می‌نویسد: «از حمله قطعیت مذهب ما، طایفه امامیه، این است که در این عصر غیبت، آنچه از ولایات نوعیه را که عدم رضای شارع مقدس به افعال آن حتی (در این زمینه) معلوم باشد، وظائف حبسیه نامیده و نیابت فقه‌ای عصر غیبت را در آن قدر متیقن و ثابت دانستیم، حتی با عدم ثبوت نیابت عامه در جمیع مناصب و چون عدم رضای شارع مقدس به اختلال نظام... از تمام امور حبسیه از اوضح قطعیت است. لهذا ثبوت نیابت فقه‌ا و نواب عام عصر غیبت در اقامه وظایف مذکوره، از قطعیت مذهب خواهد بود.»

۳. از کتاب «تنبيه‌الامة و تنبيه‌العلمه» چنین برمی‌آید که: «...تمام فقه‌ا برآنند که ولایت فقه‌ا بر اوقاف عمومی یا خصوصی و مانند آن، از امور قطعی و مسلم فقه شیعی است، چنانچه شخصی از راه ظلم و زور، بر موقوفه و مانند آن مسلط شود و خلع بد و برداشتن وی از آن ممکن نباشد، باید با گماردن گروهی، رفتار و دست‌اندازی‌های او را محدود سازند، تا از حیف و میل اموال عمومی و موقوفات جلوگیری شود...»

همین گونه از ولایت، برای فقیهان در امور حکومت نیز وجود دارد. اگر فقیه دل‌ارنده همه شرط‌ها، به هر دلیلی، نتواند ستم پیشه را از کار برکنار کند، باید به مقدار ممکن در کاهش ستم، دست‌اندازی، اسراف و... تلاش ورزد.

متن کامل